

547 / 25

49538

Volilni red

zbornice
za trgovino, obrt
in industrijo
v Ljubljani.

Ljubljana 1925.

Netisnala tiskarna „Merkur“ v Ljubljani.



030054039



49538

597

25

Volilni red

zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.*

I. Odseki.

§ 1.

1. Za upravno področje ljubljanske in mariborske oblasti ustanovljena zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obstoji iz 48 pravih članov, ki so razdeljeni na tri odseke, namreč: trgovinski, obrtni in industrijski odsek. Vsak odsek ima 16 članov.

2. Po 4 člani vsakega odseka morajo domovati na sedežu zbornice. Po šest članov vsakega odseka mora domovati v okrožju ljubljanske oblasti, po šest pa v okrožju mariborske oblasti.

Iz zborničnega področja izključujeta se kastavski okraj in Medjimurje.

II. Volilne kategorije.

§ 2.

A. Trgovinski odsek obsega:

a) vso blagovno trgovino, izvzemši krošnjarstvo, prodajo tobaka, smodk, kolkov, poštnih znamk in smodnika;

* Razglašen v »Službenih Novinah« št. 159 z dne 16. julija 1925.

b) trgovinske pomožne obrti (kakor komisijonarska in špedicijska opravila, trgovinske agente, trgovinske mešetarje, skladišča, tehtalne in merske zavode);

c) lekarniške obrti;

d) pridobitne in gospodarske zadruge in društva, ki vrše kakšno trgovinsko podjetje, kakor nakupne zadruge trgovcev, skladiščne zadruge in konsumna društva;

e) novčna, kreditna in zavarovalna podjetja, zlasti tudi hranilnice vseh vrst, na vzajemnosti temelječe zavarovalne zavode in gospodarske pridobitne zadruge, ki imajo namen pridobitek ali gospodarstvo svojih članov pospešiti z dovoljevanjem kredita (kreditne zadruge);

f) prometna podjetja, všteti državne železnice.

Trgovinski odsek se voli v štirih kategorijah, in sicer treba za aktivno volilno pravico v

I. volilni kategoriji plačevati vsaj Din 1000.— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj po Din 300.— ali pa manj nego Din 1000.— pridobnine;

III. volilni kategoriji vsaj po Din 75.— ali pa manj nego Din 300.— pridobnine;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 75.— pridobnine.

Vsaka teh kategorij voli štiri prave člane in štiri namestnike.

B. Obrtni odsek obsega:

a) podjetja izdelovalnih obrtov, izvzemši ona podjetja, ki so trgovinskosodno registrirana in imajo obenem znake tovarniškega obrata;

b) podjetja gostilničarskih in krčmarških obrtov, vštivši prenočevanje tujcev;

c) obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo ali predelavo premičnih stvari za druge, če niso trgovinskosodno registrirana;

d) pridobitne in gospodarske zadruge, ki vrše kakšno obrtno podjetje gornje vrste, kakor produktivne zadruge, ali imajo po svojih pravilih namen pospeševati obrtno gospodarstvo, kakor delovne zadruge, skladiščne zadruge, surovinske zadruge;

e) druga, ne v kakšen drug oddelek uvrščena obrtna podjetja, zlasti stavbne obrte, izvoščke, prevoznike po suhem in po vodi in postreščke.

Obrtni odsek se voli v štirih volilnih kategorijah, in sicer je treba za aktivno volilno pravico v

I. volilni kategoriji plačevati vsaj Din 75.— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj Din 50.—, pa manj nego Din 75.—;

III. volilni kategoriji vsaj Din 25.—, pa manj nego Din 50.—;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 25.—.

Vsaka teh kategorij voli štiri prave člane in štiri namestnike.

C. Industrijski odsek obsega:

a) podjetja izdelovalnih obrtov, ki so trgovinskosodno registrirana in imajo obenem znake tovarniškega obrata;

b) trgovinskosodno registrirana obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo ali predelavo premičnih stvari za druge (kakor barvarnice, apreturini zavodi, tiskalne tovarne), dalje tiskarne, če njih obrat ni samo rokodelski;

c) trgovinskosodno registrirana stavbna podjetja;

d) rudnike, plavže, rudarske družbe.

Industrijski odsek se voli v štirih volilnih kategorijah, in sicer je treba za aktivno volilno pravico plačevati v

I. volilni kategoriji vsaj Din 16000.— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj Din 1200.— pridobnine, pa manj nego Din 16.000.—;

III. volilni kategoriji vsaj Din 300.— pridobnine, pa manj nego Din 1200.—;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 300.—.

Vsaka kategorija voli 4 prave člane in 4 namestnike.

III. Aktivna in pasivna volilna pravica.

§ 3.

1. Aktivno volilno pravico imajo one, vse državljsanske pravice uživajoče osebe brez razlike spola, ki v zborničnem področju vrše kakšno trgovsko, obrtno, industrijsko ali rudarsko podjetje samostojno ali kot javni družabniki, pri pravnih ali vkupnih osebah, ki vrše kakšno tako podjetje, osebe, ki so kot predsednik ali član vodstva, prokurist ali poslovodja podjetja v to svrho od podjetja pooblašcene na način kakor to predpisuje zakon za prevzemanje obveznosti, ako

2. se od omenjenih podjetij plačuje pridobninski davek.

Volilna pravica v IV. volilni kategoriji vsakega odseka ni vezana na noben minimalni cenzus, zadošča, da se plačuje sploh kakšen znesek pridobnine.

S pridobninskimi zneski, navedenimi v § 2., je razumeti za pobiranje predpisane zneske državne splošne pridobnine ali državne pridobnine javnemu dajanju računov podvrženih podjetij brez vseh državnih ali samoupravnih doklad.

§ 4.

Kot pravi člani smejo biti izvoljeni oni člani trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu, ki so

1. državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ki so dovršili 30. leto svojega življenja, imajo že najmanj 2 leti aktivno volilno pravico v zborničnem področju ali pogojev za volilnega pooblaščenca, in

2. stalno domujejo v zborničnem področju.

Osebe, ki niso državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in ženske nimajo pasivne volilne pravice, pač pa aktivno, ako izpolnjujejo v § 3. navedene pogoje za njo.

Pasivno volilno pravico imajo volilci le v enem odseku, v katerem imajo aktivno volilno pravico; imajo pa pasivno volilno pravico v vseh kategorijah svojega oddelka.

Niti voliti, niti izvoljeni biti ne more-

jo oni, glede katerih obstojajo razlogi, ki jih po občinskih volilnih zakonih izključujejo od aktivne in pasivne volilne pravice v občinska zastopstva, kolikor pričujoči volilni red ne določuje drugače.

IV. Izvrševanje volilne pravice.

§ 5.

Vsak volilec voli samo v oni volilni kategoriji, kateri pripada po določitih § 2.

Osebe, ki vrše kakšno podjetje kot javni družabnik ali pa so na podlagi določb zakona ali pravil upravičene za vodstvo in zastopstvo kakšnega podjetja, volijo v oni volilni kategoriji, kateri njih podjetje pripada po višini pridobnine. V to svrho jim izda podjetje pismeno pooblastilo, kakor ga predpisuje zakon in pravila za prevzemanje obvez. To pooblastilo prinese pooblaščenec s seboj in ga odda volilni komisiji. Isto velja za podjetja v likvidaciji.

Kdor ima volilno pravico na podlagi več pravnih naslovov, jo more izvršiti samo v enem odseku in eni kategoriji. Takemu volilcu je v teku reklamacij-

skega roka na voljo, izjaviti se, v katerem odseku in v kateri volilni kategoriji hoče voliti. Ako te izjave ne poda, se uvrsti v ono volilno kategorijo, ki mu pripada najvišje obdačeno, temelj volilni pravici osnavljajoče podjetje; če so davčni zneski ob pripadnosti k več odsekom enaki, je izvršiti uvrstitev po redu oddelkov, v katerem so navedeni v § 2.

Pri obratih, danih v zakup, pristoji volilna pravica zakupniku.

Ako imajo osebe, ki so pod varstvom ali skrbstvom, v samoposesti kakšno podjetje, izvršuje volilno pravico v njih imenu oblastveno prijavljeni poslovodja. Pri podjetjih, ki so v likvidaciji, izvršuje volilno pravico eden izmed za zastopstvo upravičenih likvidatorjev, ki ga drugi za zastopstvo upravičeni likvidatorji za volitev pooblaste z večino glasov. To pooblastilo, podpisano vsaj od večine za zastopstvo upravičenih likvidatorjev, pri čemur se v število od katerega se računa večina, ne všteje pooblaščenec, je poslati glavni volilni komisiji v teku 14 dni po odredbi volitev.

S podružnicami podjetij, ki imajo glavni zavod zunaj zborničnega področja, se ravna kakor s samostojnimi podjetji. Kadar sta glavni zavod in po-

družnica v zborničnem okrožju, se za podlago uvrstitve v kategorije vzame skupni znesek pridobitnega davka. V obeh primerih se izvrši uvrstitev v oni oddelek, kateremu bi pripadal ali kateremu pripada glavni zavod.

Vsaka volilna kategorija voli sama zase njej pripadajoče število pravih članov in namestnikov. Glasovi raznih volilnih kategorij se ne smejo združevati samo v eno volilno kategorijo.

V. Odredba volitev.

§ 6.

Pravi zbornični člani in njih namestniki se volijo v neposredni in tajni volitvi na dobo 5 let. Kadar se med časom ene volilne dobe izprazni kakšno mesto pravega člana, tedaj zbornica za pravega člana pokliče namestnike, in sicer po redu, kakor so zapored dobili največje število glasov v dotični volilni kategoriji. Ob enolikosti glasov odločuje žreb. Namestniki poslujejo samo do prihodnje volilne dobe.

Ako se med časom ene volilne dobe izprazni radi izločitve pravih članov in namestnikov več nego ena tretjina mest kakšnega odseka, je izvršiti dopolnilne

volitve. Zbornica more v plenarni seji skleniti, da se nadomestne volitve izvrše za vse izpraznjene zbornične mandate.

Volitve odredi minister trgovine in industrije. Stroške volitev nosi zbornica. O potrebi ali umestnosti dopolnilnih volitev je zbornici ministru staviti predloge.

VI. Volilne oblasti.

§ 7.

Obenem z odredbo volitev se postavi glavna volilna komisija, da priredi in izvrši volitve. Predsednik glavne volilne komisije je glavni volilni komisar, ki ga imenuje minister trgovine in industrije. Glavna volilna komisija je sestavljena razen iz glavnega volilnega komisarja kot predsednika: iz 1 člana občinskega odbora ljubljanskega mesta, iz 9 zaupnikov, izmed katerih pripadajo 3 trgovinskemu odseku, 3 obrtnemu odseku in 3 industrijskemu odseku, in iz zapisnikarja.

Člane glavne volilne komisije imenuje obrtno oblastvo druge stopnje na sedežu zbornice, in sicer člana občinskega odbora mesta Ljubljane na predlog ob-

činskega odbora, zaupnike trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu in zapisnikarja pa na predlog zbornice.

Da sprejemajo glasovnice, imenuje v mestu Ljubljana kakor tudi izven njega glavni volilni komisar po zaslišanju glavne volilne komisije po dvojni volilni komisiji. Te komisije obstoje iz enega člana občinskega odbora na sedežu podružne komisije, iz 6 zaupnikov trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu in iz zapisnikarja. Člani občinskega odbora se imenujejo na predlog občinskega odbora, zaupniki trgovine, industrije in obrti pa na predlog zbornice. Glavni volilni komisar določi predsednika in njegovega namestnika iz ostalih članov komisije in zapisnikarja podružnih komisij.

Podružna volilna komisija je pomožni organ volilne komisije.

Glavna volilna komisija posluje v zborničnem uradnem poslopju; podružnim volilnim komisarjem morajo občine odkazati primerne uradne prostore.

Glavna volilna komisija ima naslov »Glavna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

Podružne volilne komisije se označijo na primer: »Podružna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industri-

jo v Ljubljani« ali »Podružna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani s sedežem v Celju«.

Glavna volilna komisija in podružne volilne komisije so sklepčne, če je poleg predsednika in zapisnikarja prisotna še ena tretjina članov. Sklepa se z relativno večino glasov. Ob enakosti glasov odločuje glas predsednikov.

Vsa glavni volilni komisiji pristajajoča razsodila so končnoveljavna.

Podružne volilne komisije razsojajo v onih sporih, ki se pokažejo v njih okrožju glede izvrševanja volitve. Proti razsodilom podružnih volilnih komisij je dopustna pritožba na glavno volilno komisijo. Pritožbo je takoj prijaviti podružni volilni komisiji in v teku nadaljnjih 24 ur izvesti pismeno; pismeno izvedbo je poslati neposredno glavni volilni komisiji. Podružno volilno komisijo more za sprejemanje glasovnic za več volilnih kategorij, ki volijo isti dan, predsednik razdeliti v primerno število oddelkov; ugotovitev izida volitve se izvrši na podlagi zapisnikov oddelkov v polni seji komisije.

Imena v glavno komisijo poklicanih članov treba, da obrtna oblast druge stopnje javno razglasi. Politična upravna oblastva in občine zborničnega pod-

ročja imajo dolžnost, izdatno podpirati glavno in podružne volilne komisije pri izvrševanju volilnih poslov.

§ 8.

Podružne volilne komisije se ustanove za vsak sodni okraj na sedežu okrajnih sodišč. V sodnih okrajih, kjer so slabe prometne razmere, kakor tudi v Ljubljani in Mariboru, sme glavna volilna komisija določiti tudi več volišč z označenjem občin, odnosno okrajev, ki jim pripadajo.

VII. Razpis volitve.

§ 9.

Glavna volilna komisija sestavi na podlagi zborničnih registrov volilske imenike po posameznih volilnih kategorijah. Volilski imeniki morajo obsegati ime in priimek volilca ter pravni naslov njegove volilne pravice. Davčnega zneska podjetja, ki je podlaga volilni pravici, ni navesti pri posameznem volilcu, temveč v nadpisu volilskega imenika z označbo, n. pr.: trgovinski oddelek 1. volilna kategorija, pridobninski znesek brez doklad vsaj po 1000 Din ali: trgovinski oddelek, 2. volilna kategorija, pridobninski znesek brez doklad

vsaj po 300 Din, pa manj nego 1000 Din. Te volilske imenike glavna volilna komisija, določivši zapadni rok 14 dni za vlaganje ugovorov, javno razpologži pri davčnih uradih.

Razpologžitev volilnih imenikov razglasi javno predsednik glavne volilne komisije ter naznani uradne prostore in ure, ob katerih se morejo vpogledati.

Glavna volilna komisija razsoja o ugovorih, ki jih je pri njej vložiti ob priložitvi obrtnega lista in pridobninskega predpisa, in naznani svoja razsodila ugovornikom. Na podlagi veljavno popravljenih volilskih imenikov izda glavna volilna komisija izkaznice in glasovnice za volitev in jih pošlje z volilnim razpisom, ki mora obsegati volilno kategorijo, število članov in namestnikov, ki jih je v njej voliti, število članov, ki morajo domovati v Ljubljani in v okrožju vsake oblasti ter kraj in dan volitve in volilni čas, najkasneje 14 dni pred volilnim dnevom volilnim upravičenecem. Volitve se morajo vršiti na nedeljo in mora doba za glasovanje trajati nepretrgoma vsaj od 8. do 14. ure. Volilni razpis je podružnim volilnim komisijam ob priklopitvi treh prepisov volilnega imenika za okrožje dostaviti. Razpis volitev se razglasi v Uradnem listu.

Glasovnice morajo biti žigosane z uradnim žigom in označene, za kateri odsek in kategorijo so veljavne.

Izkaznice, glasovnice, razpis volitve, dopisi volilnih komisij med seboj in z volilci se pošiljajo po pošti poštnine prosto, ako imajo na naslovu pristavek: »V volitvenih zadevah zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

VIII. Volitve.

§ 10.

Volitev izvrši volilec z osebno oddajo izpolnjene glasovnice pred ono podružno volilno komisijo, v katere okrožju je podjetje, ki osnavlja temelj volilni pravici. Za volitev se morajo porabiti samo uradne glasovnice. Volilec se mora pred volilno komisijo legitimirati z izkaznico; nato dobi neprozoren ovoj in na zahtevo glasovnico. Izpolnjeno glasovnico potem volilec odda v zaprtem ovoju vodniku volitve. Ime volilca se v volilskem imeniku prečrta in vpiše zapored v posebnem glasovalnem seznamku.

§ 11.

Na glasovnici je napisati odsek in volilno kategorijo, ime priimek, stan in

bivališče kandidatov. Glasovnica je veljavna le glede imen, ki obsegajo vse te podatke. Glasovati se more na poljubnih glasovnicah in jih izpolniti z rokopisom, tiskom ali na drug način pomnožitve.

Na glasovnici najprej veljavno navedeni se smatrajo za one, za katere glasuje volilec kot za prave člane. Po polnem številu imen, primernem številu mandatov dotične kategorije, navedena imena se smatrajo, da glasuje zanje volilec kot namestnike. Voliti je toliko namestnikov, kolikor je pravih članov vsake kategorije. Glasovnice z manjšim ali z večjim številom imen, nego je določenih za dotično kategorijo, so glede imen z zadostnimi podatki veljavne in se prvo navedeni smatrajo kot oni, za katere glasuje volilec kot za prave člane, ostali pa kot oni, za katere glasuje kot za namestnike, imena, navedena na koncu preko potrebnega števila pravih članov in namestnikov pa se smatrajo, kakor da ne bi bila zapisana. Ako ima kakšen ovoj več nego eno veljavno izpolnjeno glasovnico, so vse neveljavne.

§ 12.

Po preteku volilnega časa se volilno postopanje zaključi, brž ko so glasovali

vsi, ki so do preteka volilnega časa prišli v volilni prostor.

Volilna komisija vzame iz volilne posode glasovnice in ugotovi enakost njih števila s številom v glasovalnem seznamku vpisanih volilcev. Potem odpre ovoje, pretrse veljavnost glasovnic, dožene število neveljavnih glasovnic in ugotovi število glasov, pripadlih posameznim kandidatom.

§ 13.

Podružna volilna komisija vodi o vsem volilnem postopku zapisnik, ki ima obsegati: imena članov volilne komisije, čas pričetka in zaključitve volilnega opravila, morebitno prekinjenje, razsodila komisije o pripustitvi ali nepripustitvi volilcev in izredne dogodke med volilnim opravilom. Zapisniku je priložiti volilski imenik in glasovalne seznamke. Podružne volilne komisije morajo po članih podpisani volilni zapisnik z navedenimi prilogami in zapečatenimi glasovnicami nemudoma odposlati glavni volilni komisiji.

§ 14.

Glavna volilna komisija sestavi na podlagi zapisnikov podružnih volilnih komisij končni zapisnik. Glavna volilna

komisija ugotovi skupno število v zborničnem področju za posamezne kandidate oddanih veljavnih glasov. Med onimi, ki smejo izvoljeni biti v dotično volilno kategorijo kot pravi člani ali namestniki, razsodi relativna večina glasov: kadar je po enoliko glasov, razsodi žreb, ki ga potegne kdo izmed glavne volilne komisije.

Izvoljeni namestniki stopijo na mesto pravih članov v primeru, da se izprazni kakšno mesto pravega člana v dotični kategoriji, in sicer po redu, kakor so zapred dobili največje število glasov.

Ako izid volitev pokaže, da je bilo v kakšnem oddelku izvoljenih manj članov, domujočih v okrožju kakšne oblasti, se namesto onih, ki so bili izvoljeni preko števila, določenega za kakšno okrožje, pokličejo namestniki, ki domujejo v drugem okrožju, iz katerega je bilo izvoljeno premajhno število pravih članov. Namestniki se določijo iz onih kategorij, ki izkazujejo več nego polovico članov iz drugega okrožja. Ako treba samo enega namestnika in je samo ena kategorija s prekomernim številom, se pokliče namestnik iz te kategorije; ako dve ali več kategorij izkazujejo prekomerno število, se pokliče namestnik iz

one, ki ima največje prekomerno število; ako je več kategorij z enakim prekomernim številom, določi žreb, ki ga potegne kdo izmed glavne volilne komisije, kategorijo, iz katere je poklicati namestnika. Če je treba več namestnikov, se pokliče namestnik predvsem iz one, ki ima največje prekomerno število; če ostane s to vred več kategorij z enakim prekomernim številom, se, če je še treba enako število namestnikov, kakor je teh kategorij, iz vsake teh kategorij pokliče po en namestnik, sicer določi žreb kategorije (kategorijo, če je treba samo še enega namestnika), iz katerih (katere) je poklicati (po) enega namestnika. Ako pri tem v kakšni kategoriji s prekomernim številom ne bi bilo nobenega namestnika ali nezadostno število iz okrožja, iz katerega treba poklicati namestnike, se pokličejo vsi ali še potrebno število namestnikov iz onih kategorij, ki imajo take namestnike in izkazujejo iz obeh okrožij enako število pravih članov, pri čemer, če treba, med dvema ali več takimi kategorijami odloča žreb.

Za preko števila iz enega okrožja izvoljeni pravi člani se smatrajo oni, ki so dobili najmanjše število glasov v kategoriji ali kategorijah, ki pridejo za poklic namestnikov v smislu prejšnjega

odstavka v pošte; ob enolikosti glasov odločuje žreb, ki ga potegne kdo izmed glavne komisije.

Določila prejšnjih dveh odstavkov veljajo nalično za Ljubljano, ako bi bilo izvoljenih manj članov, domujočih v Ljubljani, nego določa § 1.

Namestniki se pokličejo po redu, kakor so dobili največ glasov v zadevni kategoriji. Ako treba poklicati namestnike iz okrožja ljubljanske oblasti, ki obenem morajo domovati v Ljubljani, pridejo za vpoklic v pošte samo oni, ki so izmed namestnikov, domujočih v Ljubljani, dobili v zadevni kategoriji največ glasov.

Glavna volilna komisija razsodi o veljavnosti volitev in zaznamuje končnovoljavni izid volitve v končnem zapisniku ter ga uradno razglasi. Izvoljene prave člane obvesti v priporočenem pismu glavna volilna komisija, da so izvoljeni, in jih pozove, da se izjavijo, ali izvolitev sprejmejo. Ako volitev odklonijo, ali pa, če v teku 14 dni, štetih od dneva izkazanega osebnega obvestila, izjava ni došla glavni volilni komisiji, je poklicati namestnika.

Izvoljene člane mora glavna volilna komisija naznaniti po obrtnem oblastvu

II. stopnje ministrstvu trgovine in industrije in volilne spise s končnim zapisnikom vred izročiti zbornici v hranitev.

IX. Otvoritev zbornice.

§ 15.

Minister za trgovino in industrijo določi dan in uro otvoritve novoizvoljene zbornice. Zbornico otvori po letih najstarejši zbornični član.

Beograd, dne 30. junija 1925.

Minister trgovine in industrije:

Dr. Prvislav Grisogono.

